

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Sžso/31/2015
Identifikačné číslo spisu: 8014200403
Dátum vydania rozhodnutia: 29.03.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:8014200403.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov: 1/ S. L. U. (do 16.06.2016 Zdzislaw Mieczyslaw Pitera - Blue- Media, IČO: 462 13 058), bytom B., 2/ J. L. Z. B., bytom X. L. X/XX, XXXXX R., Poľská republika, právne zastúpených JUDr. Dušanom Remetom, advokátom, Masarykova 2, Prešov, proti žalovanej Sociálnej poisťovni, ústrediu, Ul. 29. augusta č. 8 a 10, Bratislava 1, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovanej č. 15518-2/2014-BA zo dňa 28. januára 2014, o odvolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 18. februára 2015, č. k. 5S/26/2014-36, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 5S/26/2014-36 zo dňa 18. februára 2015 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I.

Krajský súd v Prešove rozsudkom zo dňa 18. februára 2015, č. k. 5S/26/2014-36, zamietol žalobu žalobcu 1/ a náhradu trov konania vo vzťahu k žalobcovi 1/ účastníkom nepriznal. Vo vzťahu k žalobcovi 2/ zrušil rozhodnutie žalovanej č. 15518-2/2014-BA zo dňa 28. januára 2014 v spojení s rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočka Košice č. 87598-1/2013-KEM zo dňa 22. augusta 2013 podľa ust. § 250j ods. 2 písm. c/, d/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) a vec jej vrátil na ďalšie konanie. O trovách konania rozhodol vo vzťahu k žalobcovi 2/ tak, že zaviazal žalovanú na ich náhradu vo výške 284,08 Eur na účet právneho zástupcu.

Krajský súd po preskúmaní rozhodnutí správnych orgánov z dôvodov uvedených v žalobe vo vzťahu k žalobcovi 1/ dospel k záveru, že postup žalovanej bol v súlade so zákonom. Podľa názoru krajského súdu žalobca 1/ okrem nedodržania 60-dňovej lehoty na vydanie napadnutých rozhodnutí netvrdil žiadne porušenie jeho subjektívnych práv. Pri nedodržaní procesných lehôt však podľa názoru krajského súdu ide o procesné pochybenie, ktoré nemá vplyv na zákonnosť napadnutých rozhodnutí. Krajský súd bol tiež toho názoru, že pobočka žalovanej, ako aj žalovaná, boli oprávnené vykonať kontrolu vo vzťahu k reálnemu výkonu zamestnania zamestnancami žalobcu 1/. Taktiež považoval krajský súd za nedôvodnú námietku žalobcu 1/, že bola porušená zásada dvojinstančnosti konania, lebo z obsahu predložených

administratívnych spisov je nepochybné, že žalovaná nerozhodovala len na základe dôkazov, ktoré boli zistené pred vydaním prvostupňových rozhodnutí, pričom prvostupňové a odvolacie konanie tvoria jeden celok. Rozhodnutia žalovanej sú len podrobnejšie odôvodnené. Po preskúmaní napadnutých rozhodnutí v rozsahu a dôvodov uvedených v žalobe dospel krajský súd k záveru, že vo vzťahu k žalobcovi 1/ neboli subjektívne práva porušené, preto žaloby žalobcu 1/ ako nedôvodné zamietol.

Vo vzťahu k žalobcovi 2/ krajský súd zrušil rozhodnutie žalovanej č. 15518-2/2014-BA zo dňa 28. januára 2014 v spojení s rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočka Košice č. 87598-1/2013-KEM zo dňa 22. augusta 2013 . Podľa názoru krajského súdu záver prvostupňového správneho orgánu, s ktorým sa stotožnila aj žalovaná bol realizovaný na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu, pretože z obsahu spisu ani z odôvodnení rozhodnutí nevyplývalo akým spôsobom bolo preukázané, že žalobca 2/ reálne činnosť zamestnanca nevykonával teda mal za to, že rozhodnutia nie sú odôvodnené v súlade s ust. § 209 ods. 4 zák. č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení. Uviedol, že správne orgány sa dôsledne nevyrovnali ani s otázkou miesta podnikania žalobcu 1/. Ďalej uviedol, že v odôvodnení rozhodnutí absentuje dokazovanie vo vzťahu k reálnemu výkonu činnosti žalobcu 2/ ako zamestnanca. Rovnako absentovalo dokazovanie a správna úvaha správnych orgánov vo vzťahu k hodnoteniu kritérií, ktorými je možné určiť registrované sídlo alebo miesto podnikania žalobcu 1/ tak ako to prezentovala žalovaná v odôvodnení rozhodnutia. Preto podľa názoru súdu nie je možné z doteraz vykonaného dokazovania vysloviť objektívny záver, že žalobca 2/ na území Slovenskej republiky reálne výkon činnosti zamestnanca nevykonával.

II.

Prvostupňový rozsudok včas napadol žalobca 1/ odvolaním a navrhol, aby odvolací súd rozsudok prvostupňového súdu zmenil tak, že žalobe žalobcu 1/ vyhovie a zruší napadnuté rozhodnutia žalovanej v spojení s rozhodnutiami správneho orgánu prvého stupňa a prisúdi žalobcovi 1/ náhradu trov prvostupňového konania vo výške 284,08 Eur a odvolacieho konania vo výške 148,22 Eur. Namietal, že prvostupňový súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam dotýkajúcim sa zákonnosti napadnutých rozhodnutí žalovanej a jej pobočiek, ako aj postupu im predchádzajúceho a jeho rozhodnutia vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia veci a procesných súvislostí.

Žalobca 1/ namietal porušenie práva na spravodlivý proces, práva na dodržanie zásad správneho konania, práva vlastníť majetok, práva na podnikanie za rovnakých podmienok ako domáce subjekty a práva na dosahovanie zisku vlastnou činnosťou.

Žalobca 1/ uviedol, že v dôsledku rozhodnutia žalovanej má značné ťažkosti s udrzaním doterajších zamestnancov a náborom nových zamestnancov a pri znižujúcom sa počte zamestnancov nie je schopný dodržať zmluvné podmienky dohodnuté s obchodnými partnermi. Nesúhlasil so záverom prvostupňového súdu, že postupom žalovanej nedošlo k porušeniu princípu dvojstrannosti správneho konania. Rozhodnutie žalovanej považoval za nepreskúmateľné a v celom rozsahu za arbitrárne. Žalovaná sa podľa mienky odvolateľa nevysporiadala s argumentáciou žalobcu 1/ a odvolanie zamietla z dôvodov a skutočností, ktoré boli po prvýkrát oznámené až žalovanou v jej rozhodnutí. V tomto smere malo byť žalobcovi odňaté jeho subjektívne právo brániť sa proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy. Týmito novými dôkazmi a skutočnosťami mali byť predovšetkým argumenty žalovanej súvisiace s nepreukázaním registrovaného miesta podnikania zamestnávateľa, ku ktorým sa žalobca 1/ nemal možnosť vyjadriť, nakoľko boli po prvýkrát spomenuté až v druhostupňovom rozhodnutí.

Žalobca 1/ ďalej namietal, že do kompetencie žalovanej nepatrí uskutočňovanie kontroly týkajúcej sa reálneho výkonu činnosti zamestnancov. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie žalovanej č. 7942-3/2014 zo dňa 29. januára 2014, kde žalovaná jednoznačne skonštatovala, že nie je oprávnená vstupovať do pracovnoprávných vzťahov a výkon činnosti zamestnancov je oprávnený kontrolovať len inšpektorát práce, ktorého kontrolné zistenia sú pre ňu záväzné.

Žalobca 1/ ďalej dôvodil, že primárnou pracovnou náplňou zamestnancov žalobcu 1/ bol roznos letákov, ktoré si zamestnanci preberali v externej spoločnosti vo Svidníku. Podľa špecifických podmienok jednotlivých zákaziek žalobca 1/ následne kontaktoval zamestnancov a poveril ich roznášaním letákov na vybraných lokalitách. Z preberania a distribúcie letákov má zamestnávateľ vyhotovené fotografické záznamy, roznášanie kontrolujú iní zamestnanci a zamestnancom sa vedú dochádzkové listy, čo jednoznačne preukazuje reálny výkon činnosti na území Slovenskej republiky.

Žalobca 1/ namietal aj spôsob výkonu kontroly, nakoľko z rozhodnutia žalovanej vyplýva, že práve na základe vykonaných kontrol u žalobcu 1/ dospela žalovaná k tomu, že žalobca 1/ nespĺňa podmienku reálneho výkonu činnosti. Žalobca 1/ pritom organizačnej zložke žalovanej predložil všetky podklady, ktoré si kontrolóri vyžiadali. Žalovaná si nevyžiadala ďalšie doklady, nepristúpila k osobnému výsluchu zamestnancov a ani inému spôsobu preverenia tvrdení žalobcu 1/. Okrem toho pravidelne daňovému úradu odovzdáva štvrťročné súhrnné výkazy a každý rok podáva aj daňové priznanie na daň z príjmu, z ktorých vyplýva nielen to, že žalobca 1/ reálne vykonáva činnosť, ale aj rozsah a obsah tejto činnosti, čo môže len prostredníctvom svojich zamestnancov. Poukázal tiež na to, že pri kontrolách žalobca 1/ predložil tzv. reporty (správy) - dochádzky jednotlivých zamestnancov do práce. Pokiaľ ide o nepreukázanie reálneho výkonu činnosti, nie je možné zo samotnej okolnosti nezastihnutia zamestnávateľa alebo zamestnanca v mieste podnikania v čase výkonu kontroly vyvodit' záver, že u žalobcu 1/ nebol preukázaný reálny výkon práce jeho zamestnancov na území Slovenskej republiky; v tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie žalovanej z 28. júna 2012, č. 8519-5/2012-BA, v ktorom táto vyslovila totožný názor.

Žalobca 1/ mal za to, že súd prvého stupňa sa nevysporiadal s ďalšími argumentmi uvedenými v žalobe, najmä s porušením princípu rovnakého zaobchádzania. Ďalej namietol, že došlo k neprípustnej retroaktívite v rozhodnutiach žalovanej. Aj podľa praktickej príručky, na ktorú sa žalovaná odvoláva, prípadné zistenia zakladajúce zmenu uplatniteľnej legislatívy sa aplikujú až od momentu zistenia, nie spätne.

Súčasne si žalobca 1/ v prípade úspechu uplatnil nárok na náhradu trov prvostupňového vo výške 284,08 Eur aj odvolacieho konania vo výške 148,22 Eur.

III.

Prvostupňový rozsudok vo vzťahu k žalobe žalobcu 2/ včas napadla odvolaním žalovaná a navrhla, aby odvolací súd rozsudok prvostupňového súdu v dotknutej časti zmenil tak, že žalobu žalobcu 2/ zamieta, resp. ak sa preukáže, že žaloba žalobcu 2/ bola podaná oneskorene, konanie o žalobe zastaví. Žalovaná sa nestotožnila s názorom krajského súdu a i naďalej zotrvala na svojom právnom názore, že na základe kontroly sa nepodarilo preukázať reálny výkon činnosti zamestnancov žalobcu 1/ na území Slovenskej republiky, ani na splnenie podmienok na určenie registrovaného sídla alebo miesta podnikania. Poukazovaním na článok 3 ods. 2 nariadenia (ES) č. 987/2009 zo dňa 16. septembra 2009, ktorým sa stanovuje postup vykonávania nariadenia (ES) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia podľa ktorého od osôb na ktoré sa uplatňuje nariadenie (ES) č. 883/2004 sa vyžaduje, aby dotknutým inštitúciám postúpili informácie, dokumenty alebo podporné doklady, ktoré sú potrebné na posúdenie ich situácie alebo situácie ich rodín, na určenie alebo zachovanie práv a povinností a na určenie uplatniteľných právnych predpisov a ich povinností, ktoré z nich vyplývajú dospela k záveru, že dôkazne bremeno leží nielen na Sociálnej poisťovni, ale aj na dotknutých žalobcoch a túto povinnosť, ktorá im z vykonávacieho nariadenia vyplýva si riadne nespĺnili. Zároveň poukázaním na článok 16 ods. 4 vykonávacieho nariadenia uviedla, že ak existuje neistota vo veci určenia uplatniteľných právnych predpisov, určia sa predpisy uplatniteľné na dotknutú osobu vzájomnou dohodou a so zreteľom na čl. 13 základného nariadenia a príslušné ustanovenia článku 14 vykonávacieho nariadenia.

V závere odvolania poukázala žalovaná i na neprípustnosť uznesenia Krajského súdu, sp. zn. 5S/26/2014-30 zo dňa 26. januára 2015 týkajúceho sa žalobcu 2/, ktorým krajský súd pripustil vstup osoby J. L. Z. B., na strane žalobcu podľa ust. § 92 ods. 1 OSP, keďže toto ustanovenie sa používa iba

v sporovom konaní čo nie je prípad v danej veci. Jednalo sa o správne konanie (nesporové) v ktorom sa rozhodovalo o zániku sociálneho poistenia. Žalovaná mala za to, že vstúpenie žalobcu 2/ do konania slúžilo na odstránenie nedostatku vecnej legitímácie, ktorá existuje od počiatku konania.

IV.

Vo vyjadrení k odvolaniu žalovaná navrhla rozsudok Krajského súdu v Prešove v časti týkajúcej sa žalobcu 1/ potvrdiť. Uviedla, že Sociálna poisťovňa vykonala a naďalej vykonáva kontroly reálneho výkonu činnosti zamestnancov, ktorí majú bydlisko v Poľskej republike a ktorých zamestnávateľ má sídlo na území Slovenskej republiky, na základe podnetu ZUS Váršava a z dôvodu pretrvávajúceho trendu narastajúceho počtu „registrovaných poľských zamestnávateľov“ vzbudzujúceho podozrenie zo zneužívania systému verejného zdravotného poistenia, ktoré avizovala najmä ZP Dôvera a Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou. Len v prípadoch, kde sa nepreukáže reálny výkon činnosti dotknutého zamestnanca, rozhoduje Sociálna poisťovňa o tom, že zamestnancovi nevzniklo, resp. zaniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti podľa slovenskej legislatívy. V prípade, ak Sociálna poisťovňa už vystavila zamestnancom žalobcu 1/ formulár E101 SK/PD A1, títo zamestnanci podliehajú slovenskej legislatíve až do dňa platnosti formulárov. Ak ide o zamestnancov, ktorým doteraz nebol vystavený formulár PD A1 o určení uplatniteľnej legislatívy a na základe kontrol nebol preukázaný reálny výkon činnosti zamestnancov na území Slovenskej republiky a splnenie podmienok registrovaného sídla zamestnávateľa, Sociálna poisťovňa rozhoduje o tom, že dotknutému zamestnancovi povinné sociálne poistenie na území Slovenskej republiky nevzniklo. O uvedených skutočnostiach bola informovaná centrála poľskej inštitúcie sociálneho zabezpečenia ZUS vo Váršave listom z 25. júla 2013, č. 36968-2/2013-BA na ktorý žalobca 1/ v odvolaní poukazuje. Poľská inštitúcia sociálneho zabezpečenia ZUS Váršava listom z 10. októbra 2013, č. 992900/502/32/2013 tieto skutočnosti akceptovala. V tejto súvislosti žalovaná uviedla, že pobočky Sociálnej poisťovne postupujú podľa uvedených postupov vo vzťahu ku všetkým zamestnancom bez rozdielu národnosti či štátnej príslušnosti, preto nie je opodstatnené tvrdenie žalobcu 1/ o porušení princípu rovnakého zaobchádzania. Sociálna poisťovňa ďalej poukázala, že nezasahuje do majetkových práv žalobcu 1/, keďže nerozhoduje o odvodovej povinnosti, ale o zániku sociálneho poistenia jeho zamestnancov podľa slovenskej legislatívy, čo má za následok, že za týchto zamestnancov nebol povinný platiť poistné na sociálne poistenie.

Žalovaná uviedla, že žalobcovi takisto nebráni využívať právo na podnikanie a dosahovanie zisku. Na preukázanie reálneho výkonu činnosti zamestnancov nepostačuje len formálnym spôsobom deklarovať podnikanie, napr. obchodnými, pracovnými zmluvami, dochádzkami zamestnancov. Sociálna poisťovňa vychádza aj z dohodnutých mzdových podmienok. Dochádzať z Poľskej republiky do rôznych miest Slovenskej republiky, odpracovať napr. 1 alebo 3 hod. denne sa javí ako neefektívne, t.j. je predpoklad, že výdavky významným spôsobom presahujú príjmy. Uvedené potom vyvoláva podozrenie z obchádzania právnych predpisov Poľskej republiky. Žalovaná poukázala na rozsudok Súdneho dvora EÚ zo 4. októbra 2012 vo veci C-115/11, z ktorého vyplýva, že inštitúcia vystavujúca osvedčenie E 101 (korešpondujúce s osvedčením PD A1) je povinná vykonať riadne posúdenie skutkových okolností relevantných na uplatnenie pravidiel pre posudzovanie uplatniteľnej právnej úpravy v oblasti sociálneho zabezpečenia a v dôsledku toho zaručiť správnosť informácií, ktoré figurujú v tomto osvedčení.

Žalovaná ďalej uviedla, že daňové úrady neurčujú uplatniteľnú legislatívu, a preto stanovisko daňového úradu by v tomto smere bolo právne irelevantné. Daňové úrady pri plnení daňovej povinnosti daňovníka neskúmajú reálny výkon činnosti, ale len správnosť odvedenej dane na základe predložených dokladov.

Ďalej žalovaná poukázala na skutočnosť, že je oprávnená kontrolovať splnenie podmienok na určenie uplatniteľnej legislatívy v súlade s koordinačnými nariadeniami, ktoré upravujú oblasť sociálneho zabezpečenia. K námietke, ktorou žalobca 1/ poukazoval na rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredia z 28. júna 2012, č. 8519-5/2012-BA uviedla, že ide o jediné rozhodnutie v skutkovo a právne obdobnej veci, ktorým bolo zrušené rozhodnutie prvostupňového orgánu. Sociálna poisťovňa však prehodnotila svoj právny názor a následne vo všetkých obdobných prípadoch postupovala tak, že rozhodnutia

prvostupňových správnych orgánov potvrdila.

Žalovaná poukázala na to, že v súlade s článkom 3 ods. 2 nariadenia (ES) č. 987/2009 zo 16.09.2009 od osôb na ktoré sa uplatňuje základné nariadenie sa vyžaduje, aby dotknutým inštitúciám postúpili informácie, dokumenty alebo podporné doklady, ktoré sú potrebné na posúdenie ich situácie alebo situácie ich rodín, na určenie alebo zachovanie práv a povinností a na určenie uplatniteľných právnych predpisov a ich povinností, ktoré z nich vyplývajú. Vzhľadom na uvedené má žalovaná za to, že dôkazne bremeno leží nielen na Sociálnej poisťovni, ale aj na dotknutých žalobcoch a túto povinnosť, ktorá im vyplýva z vykonávacieho nariadenia si riadne nesplnili.

V.

Vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej žalobcovia navrhli, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v časti, ktorá je napadnutá odvolaním žalovanej, ako vecne správne potvrdil a prisúdil im náhradu trov konania. Zároveň si žalobcovia každý uplatnili náhradu novovzniknutých trov právneho zastúpenia vo výške 78,31 Eur za jeden úkon - podanie vyjadrenia.

Žalobcovia sa plne stotožnili s právnym názorom prvostupňového súdu a opätovne odkázali na samotnú žalobu, v zmysle ktorej vykonanie predmetných kontrol u žalobcu 1/ vzhľadom na povahu činnosti jeho zamestnancov v žiadnom prípade pre zistenie skutkového stavu náležitým a objektívnym spôsobom nepostačuje. Uvedli, že žalobca 1/ pri kontrole predložil všetky požadované doklady, vrátane dokladov preukazujúcich reálny výkon činnosti jeho zamestnancov na území SR. Výtkol žalovanej, že tá napriek tomu nepristúpila k doplneniu dokazovania a nepristúpila k osobnému výsluchu dotknutých zamestnancov žalobcu 1/ a zotrvala na svojich záveroch o absencii reálneho výkonu činnosti zamestnancov žalobcu 1/. Taktiež žalovaná vo svojich rozhodnutiach nezohľadnila žalobcom 1/ predložené tzv. reporty (správy) - dochádzky jednotlivých zamestnancov do práce. Pokiaľ sa jednalo o nepreukázanie reálneho výkonu činnosti mali za to, že nie je možné zo samotnej okolnosti nezastihnutia zamestnávateľa alebo zamestnanca v mieste podnikania v čase výkonu kontroly vyvodit' záver, že u žalobcu 1/ nebol preukázaný reálny výkon práce jeho zamestnancov na území SR. V tejto súvislosti poukázali na iné rozhodnutie žalovanej č. 8519-5/2012-BA zo dňa 28. júna 2012 v ktorom žalovaná v obdobnej veci zrušila rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu s poukazom na to, že v rámci odvolacieho konania sa na základe zistených a preukázaných skutočností nepodarilo objektívne preukázať, že účastník konania na území SR reálne činnosť vykonával. Právny názor žalovanej považovali z pohľadu uvedených okolností za predčasný a zistenie skutkového stavu veci v správnom konaní bolo nedostatočné. Domnienky a špekulácie zo strany žalovanej o (ne)rentabilnosti výkonu práce pre zamestnancov za daných podmienok, teda obchádzanie predpisov Poľskej republiky, sú bezpredmetné a nepreukázané a navyše by boli predmetom kontroly príslušných orgánov Poľskej republiky, nie žalovanej. Tiež sa nestotožnili s názorom žalovanej o neaplikácii ust. § 92 ods. 1 OSP, ktorý považujú za rozporný s ust. § 246c ods. 1 OSP.

VI.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok - ďalej len S.s.p. a § 10 ods. 2 OSP) preskúmal rozsudok krajského súdu a konanie mu predchádzajúce bez nariadenia pojednávania v súlade s § 492 ods. 2 S.s.p. v spojení s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie alebo zmenu.

Prvostupňovým rozhodnutím z 22. augusta 2013, číslo: 87598-1/2013-KEM Sociálna poisťovňa, pobočka Košice rozhodla, že žalobcovi 2/ zaniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti podľa slovenskej legislatívy dňa 30. júna 2013. Žalovaná rozhodnutím z 28. januára 2014, číslo: 15518-2/2014-BA toto rozhodnutie potvrdila a odvolanie žalobcu 1/ a žalobcu 2/ zamietla.

Podľa § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok odvolacie konania podľa piatej

časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Podľa § 250 ods. 1 OSP účastníkmi konania sú žalobca a žalovaný. Súd aj bez návrhu uznesením priberie do konania účastníka správneho konania, ktorého práva a povinnosti by mohli byť zrušením správneho rozhodnutia dotknuté.

Odvolací súd poukazuje na to, že napriek tomu, že žalobca 1/ k 16.06.2016 ukončil svoju podnikateľskú činnosť, samotný zánik živnostenského oprávnenia fyzickej osoby - podnikateľa nemá vplyv na jeho spôsobilosť byť účastníkom konania v spore, ktorý vznikol z jeho podnikateľskej činnosti. Zánikom živnostenského oprávnenia fyzickej osoby - podnikateľa, táto nestráca spôsobilosť byť účastníkom konania v zmysle § 19 OSP, pretože fyzická osoba tým nestráca spôsobilosť mať práva a povinnosti a nezbavuje ju to ani prípadných záväzkov z dovtedajšej podnikateľskej činnosti.

J. L. Z. B. bola ako zamestnanec žalobcu 1/ účastníkom správneho konania, pričom je celkom zrejmé, že zrušenie napadnutého rozhodnutia sa bude týkať jej práv a povinností, keďže predmetom rozhodnutia bola otázka, či J. L. Z. B., zaniklo povinné sociálne poistenie podľa slovenskej legislatívy. Od vzniku a trvania povinného sociálneho poistenia sa potom odvíja celý rad práv v oblasti nemocenského, dôchodkového poistenia, poistenia v nezamestnanosti, napr. právo na dávky v nezamestnanosti, nemocenské, resp. dôchodkové dávky. Zrušením napadnutého rozhodnutia by teda mohli byť dotknuté jej práva.

Pokiaľ krajský súd pripustil vstup osoby J. L. Z. B. do konania na strane žalobcu podľa tretej časti Občianskeho súdneho poriadku (§ 92 ods. 1 OSP), nepostupoval v súlade so zákonom, pretože v správnom súdnictve je vylúčené rozhodovanie podľa § 92 ods. 1 OSP, keďže druhá hlava piatej časti Občianskeho súdneho poriadku obsahuje osobitné ustanovenia o účastníctve (§ 250 OSP). V správnom súdnictve sa vo všeobecnosti účastníci určujú podľa druhej definície účastníkov konania, a teda účastníkom v správnom súdnictve je ten, ktorého za účastníka označuje zákon. Z povahy veci v danom prípade je preto vylúčené pristúpenie osoby do konania či už na strane žalobcu, alebo na strane žalovaného podľa § 92 ods. 1 OSP. Krajský súd v Prešove rozhodujúci podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku preto nemal právomoc rozhodovať podľa § 92 ods. 1 OSP, a na jeho uznesenie z 26. januára 2015, č. k. 5S/26/2014-30 o pripustení vstupu osoby: J. L. Z. B., bytom X. L. X/XX, XXXXX R., Poľská republika, do konania nie je možné z dôvodu nulitnosti takého rozhodnutia prihliadať. Povinnosťou krajského súdu bolo rozhodnúť o pribratí tohto účastníka do konania podľa § 250 ods. 1 druhej vety OSP, avšak nie na strane žalobcu, ale ako účastníka správneho konania, práva a povinnosti ktorého by mohli byť zrušením napadnutého rozhodnutia žalovanej dotknuté.

Pre úplnosť najvyšší súd považuje za potrebné uviesť, že žalobca 2/ disponoval samostatným právom podať žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej. Aj keď samostatne žalobu nepodal, zostáva mu zachované právo byť účastníkom konania podľa § 250 ods. 1 druhej vety OSP. Nemožno však súhlasiť s jeho názorom prezentovaným v odvolaní, že v tomto prípade možno uvažovať aj o tzv. nerozlučnom spoločenstve práv podľa § 250 ods. 3 OSP, pretože jeho práva a povinnosti ako zamestnanca, ktoré vyplývajú zo zákona o sociálnom poistení, sú rozdielne ako práva a povinnosti zamestnávateľa, a teda nejde o spoločné práva a povinnosti, hoci môžu byť založené tým istým rozhodnutím žalovanej.

Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd preto dospel k záveru, že krajský súd svojim postupom, ktorým pribral podľa § 92 ods. 1 OSP J. L. Z. B., do konania na strane žalobcu a nepribral ju do konania podľa § 250 ods. 1 veta druhá OSP sa v konaní dopustil takej vady konania, majúcu za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Odvolací súd z uvedených dôvodov napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie podľa § 492 ods. 2 S.s.p. v spojení s § 250ja ods. 3 veta druhá OSP a v spojení § 246c ods. 1 a s § 221 ods. 1 písm. f/ a ods. 2 OSP.

V ďalšom konaní krajský súd rozhodne o vstupe J. L. Z. B. v naznačenom smere do konania a následne s ňou bude konať ako s účastníkom konania, vec znovu prejedná v rozsahu žalobných námietok a opätovne vo veci samej rozhodne. V novom rozhodnutí vo veci znovu rozhodne aj o náhrade trov konania, vrátane trov konania odvolacieho.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

S poukazom na ustanovenie § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok postupoval odvolací súd v konaní podľa predpisov účinných do 30.06.2016 (zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e príпустný opravný prostriedok.